

1960'ko Teatro-Sariak

Udara asieran “*Euskaltzaindia'ren Laguntzalleak*” gure teatro-zale ta antzeslari-taldeai dei bat egin zien sariketa batera agertu zitezen.

Deadar ta ots ori berandu samar ez ote zetorren beldurtzekoa zan, Udara ez bait da urte sasoirik egokiena orrelako leiaketan jarduteko.

Gañera, aspaldixko, euskal-teatro zaleak erri geientsuetan gel-dirik zeuden eta ez genuen uste dei ori askok entzun eta are gutxiago erantzungo zutenik. Oker geunden ordea, zorionez. Naiz eta asti gutxi gelditu antzekizunak gertutzeko; eta betarik ez, antzezleri-lagunak bildu ta ezitzeko, “*Euskaltzaindia'ren Laguntzailleak*” zabaldutako dei ta eupada 14 erri ez berdifietako taldeak jaso zuten txapelketa ortarako izena emanaz. Ona emen zeintzuek izan ziran: Andoain, Alegi, Donostia, Elgoibar, Gaztelu, Hernani, Legorreta, Ordizia, Ormaiztegi, Segura, Tolosa, Urretxua ta Zarautz.

Antzeztu bear zuten teatro-lana Carrasquedo-Olarra'ren “*Etxe-Aldaketa*”. Eta ez zitzairen beste aukerarik eman txapelketa ondo antolatzeko astirik izan ez zalako. Doi-doi gelditu zan tartetxo bat antzekizunen egunak erabakitzeko: Garagarrilla'ren 5'n asi ta Uztailla'ren 25'eraño. Tolosa'n asi ta Gaztelu'n bukatu. Bi taldek ez gañeko guziak zintzo ta zeatz bete zuten eginkizuna. Ormaiztegi ta Andoain'ek bakarrik utsegin zuten, azken orduan eragozpen zenbaitek galerazi zielako. Beraz oles eta zorionak eman bearrean gaituzu beste guziai ain pin eta gogotsu jokatu dutelako. Batik bat talde-zuzendariak artutako lana txalogarri da. Ez bait da gauza erreza udako sasoiaren neska-mutillak saiaketara bildu, teatro-jokua erakutsi ta ikasi araztea.

Lan orretarako 150'tik gora, neska-mutillak, lotu dira.

Eta gaztedi eder orrek azaldu digu ez dala galdu euskaltasuna, ta indartzen joanez, asmoz eta jakitez gure Erria'ren onerako izango dala.

* * *

Onelako txapelketak izan oi duten alderdi txarra zertan dagon ta dakizute: epaikari jartzen dituzten auzi-maisuak emandako erabakia ez dala guzien gogokoa izaten. Juez jaunak iritzia alik eta zuzen eta zeatzena burutu arren, ez dute aseko saririk gabe gelditutako beste leikidien irrikia. Berezko irrikia noski!

Guziok ezin geldi ditezke la txapeldun, gauza jakiña izan oi da, ordea. Eta gogoan artu bear dan asmo nagusia au da: naita nai ez irabaztun gelditzea baño, lenengo mallan gelditzea baño, dedugarriago dala lanean zintzo joka izanak eman oi duan barren-poza. Eta azkenik au dala ordaingarriena. Antzezkizun ta antzezlarien balioa neurtzeko, epaikariok gauza askori begira bear die ta batera etortzeko beste zenbait onu-emailen iritzia galdegin bear izan dute.

Beraz, urrena, sariketa beste era batera eratu ditezela jabetzen ba dira zuzenbideok ontzat artzeko gerturik daude.

Epai-maiekoak emandako erabakian iru talde agertzen dira berdiñean lenengo mallan: Alegi, Donostia ta Tolosa'koak. Eta beste guziaz ere sariak eskuratuko zaizkie bete duten lan ederragatik. Errietako jendeen artean euskaltasuna ta erakutsi onak zabalduz gañera ordu gozo ta zoragarri batzuek pasa arazi dizkigute. Jendea poliki bildu da antzezkizunetara, guziori adieraziaz Teatroaren indarra ez dala auldu. Eta ez Zine eta ez Telebioak ez dutela baztertuko. Zaletasun au gure artean antzezlari-taldeak, "amateur" diralako bakarririk eutsi dezakete. Gure erri txikian "komeriante" izatea ez bait da befiere ogibiderik izango. Beste orrenbeste gerta oi da Europa'ko beste errialde askotan. Eta gai ontan, beste askotan bezela, eredutzat ar genezake Israel'go erri arrigarrizkoa.

Goierritik Beterrira ibilli ta gero gure antzezlari-taldeak aztertzen Gaztelu'koak aipamen berezi bat merezi dutela esango nuke. Gipuzkoa'ko errixka txikienetakoa izanik garaienetakoen artean gallendu da. Urte guzian zortzi ala amar jaialdi eratuko zituzten. Etxean ez ezik etxetik kampo geienak. Lau bat bost antzerki-lan berri ikasi dituzte. Bateren bat luze ta joko-lagun ugari duna "GARBIÑE" bezelakoa. Nekazari erri txiki batentzat goratu bear dan egite bikaña. Izenik ez ba dugu eman orain arte, aiatu dezagun emen Gaztelu'ko auzotiar geienak teatro lanean jardun dirala: asi Erretore jaun eta alkaterañ.

* * *

1960'ko Euskal-Teatro aroak amaiera guziz apain eta gain-gañekoa izan du Donostia'n Agorrillea'n ospatzen dan EUSKAL-ASTE opa-roaren babesean.

Bertan jardun diran arraunlari, aizkolari, bolari, dantzari, kantari ta txistulari ta gañekoen artean *teatrolariak* ere ezin utsegin bada.

Euskalduna, besoz indartsu ta sendo; anka azar ez ezik adimen eta buruz argi eta batik bat mintzoz euskaldun azaldu bear du aurreran-tzean ere ERRI bat bezela irauin dezagun.

Tolosa'ko "Lizardi"-taldea, txapeldunetako bat, aukeratu zuten Donostia'n antzezkizun bat eman zezan. Eta orrela OSABA Toribio Alzaga'ren antzerki-lana tajutu zuten. Puntzio ori Agorra'ren 7'n "Teatro Principal" en izan zan. Jendeak oso gogoz artu zuan eta txalo jotze luzerik entzun zituzten tolosarrok.

Agorra'ren 10'n berriz, Donostia'ko Iztunde-Eskolakoak "EUN DUKAT" Lekuona anaien musikadun antzerkitxo eskeñi ziguten, Teatro Principal Antzoki berean, arratsalde. Jaialdi biziki alai ta atsegiña luzaroan oroituko duguna.

Aundi ro ta giro pozgarriz bukaera eman zaio 1960'ko Euskal Teatro Aroari. Geroxeago, Sari-banaketa egiterakoan, 1961'rako di-ran asmoak aditzera emango dira, errietako antzezlari-taldeen zuzen-dariak oniritzia eman dezaiein.

IBALAN.

1960-Agorra.

